

Sopot, dnia 2 września 2020 r.

L.dz. ZA1/1099/2020

Do druku nr 574Pani
Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Dot. rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 574).

Szanowna Pani Marszałek,

W związku z wniesieniem do Sejmu w dniu 17 sierpnia br. rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 574, dalej: projekt ustawy, projekt), działając w oparciu o przepis art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo- kredytowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2412 z późn. zm.) pragnę przedstawić następujące stanowisko.

Jak wynika z dołączonego do projektu ustawy uzasadnienia, celem podjętej inicjatywy legislacyjnej jest stworzenie warunków do podjęcia realnych działań w celu eliminacji zjawiska smogu, w tym przede wszystkim tzw. niskiej emisji pochodzącej z sektora komunalno-bytowego, w tym m.in. wprowadzenie zmian niezbędnych do usprawnienia działania funkcjonującego rządowego programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zarządzanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”). Zgodnie z uzasadnieniem wprowadzenie projektowanych rozwiązań cyt. „może mieć również znaczenie dla innych programów opracowywanych i wdrażanych w NFOŚiGW. NFOŚiGW poszerza bowiem współpracę z sektorem bankowym co oznacza, że częściej kredyty bankowe lub pożyczki mogą być wykorzystywane jako instrumenty wsparcia przedsięwzięć ekologicznych. Jednocześnie zakłada się, że „gwarancja udzielana przez BGK usprawni udzielanie kredytów lub pożyczek przez banki, uprości procedury banków ze względu na zmniejszone ryzyko, a także umożliwi udzielenie kredytu lub pożyczki osobom, które mają zdolność kredytową, ale nie posiadają wystarczających zabezpieczeń spłaty kredytu lub pożyczki. (...)”.

W kontekście powyższego Kasa Krajowa pragnie podnieść, że pismem z dnia 29 maja br. zwróciła się do Ministra Rozwoju oraz Ministra Klimatu (pismo w załączeniu) z prośbą o uwzględnienie, w ramach prac nad projektem ustawy, rozwiązań legislacyjnych zapewniających możliwość udzielania kredytów w ramach Programu „Czyste Powietrze” także przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, w tym również możliwość składania wniosku o dotację, wraz z wnioskiem o kredyt, za pośrednictwem kas. Postulat ten Kasa Krajowa ponowiła w wystąpieniu do Ministra Klimatu z dnia 24 czerwca br. (pismo w załączeniu). Niestety, rozwiązania zaproponowane w druku 574 uwzględniają taką możliwość jedynie w odniesieniu do banków, całkowicie pomijając sektor spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W związku z powyższym Kasa Krajowa zwraca się z prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia do projektu regulacji, które zapewnią kasom możliwość ubiegania się o uczestnictwo w realizacji Programu „Czyste Powietrze” na równych zasadach z bankami.

Za zasadnością powyższego postulatu przemawiają następujące argumenty:

- 1) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są na gruncie obowiązującego prawa jednym z dwóch – obok banków – rodzajów instytucji, ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów;
- 2) kasy są objęte definicją banku kredytującego w rozumieniu obowiązującej ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (zgodnie z art. 2 pkt 11 tej ustawy „bank kredytujący” oznacza „instytucję finansową ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, udzielającą kredytu na przedsięwzięcie termomodernizacyjne, przedsięwzięcie remontowe lub remont budynku mieszkalnego jednorodzinnego, który spełnia kryteria określone w art. 10 ust. 1”);
- 3) do umów kredytowych zawieranych przez kasy stosuje się odpowiednio przepisy art. 69, 70, 74-78 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe;
- 4) kasy, podobnie jak banki, posiadają osobowość prawną, są tworzone na podstawie ustawy, a założenie kasy, podobnie jak rozpoczęcie działalności bankowej, wymaga decyzji Komisji Nadzoru Finansowego;
- 5) kasy, analogicznie jak banki, podlegają nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego i stosują w swej działalności rekomendacje wydawane przez ten Organ;
- 6) depozyty zgromadzone w kasach są objęte gwarancjami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 7) członkami kas są przede wszystkim osoby fizyczne, głównie mniej zamożne, do których adresowany jest Program „Czyste Powietrze”;
- 8) zasięg działania kas obejmuje niemal półtora miliona gospodarstw domowych;
- 9) kasy oferują swoim członkom dostęp do prowadzonych rachunków także za pośrednictwem bankowości elektronicznej;
- 10) na gruncie obowiązujących przepisów wnioski o świadczenia wypłacane w ramach realizacji programów rządowych 500plus¹ oraz 300plus² mogą być składane zarówno za pośrednictwem banków, jak i za pośrednictwem kas;
- 11) największe spośród kas potwierdziły swoje zainteresowanie uczestnictwem w Programie „Czyste Powietrze” i gotowość promowania założeń i celów Programu, oferowania członkom produktów kredytowych, które mogłyby być udzielane przy wsparciu z Programu oraz udostępnienia możliwości składania wniosków o dofinansowanie za pośrednictwem ich systemów bankowości elektronicznej;
- 12) udział kas w Programie „Czyste Powietrze” zapewniłby członkom kas dostęp do objętych nim środków pomocowych na równych zasadach z przewidzianymi w projekcie dla klientów banków, realizując tym samym konstytucyjną zasadę równości podmiotów oraz przyczyniając się do pełniejszej i skuteczniejszej realizacji Programu.

Mając na względzie powyższe Kasa Krajowa zwraca się z prośbą o uwzględnienie w ramach prac nad procedowanym projektem ustawy przedstawionych poniżej propozycji legislacyjnych:

I. Art. 4 projektu otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2020 r. poz. 122, z późn. zm.³) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 7 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) kredyt udzielony przez bank-kredytodawcę będący rezydentem lub przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową.”;

¹ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. poz. 1061, z późn. zm.).

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568.

2) w art. 7 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) utworzenie przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe linii kredytowych w celu:

- a) finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych będących członkami kas mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,
- b) współfinansowania programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej;”

3) w art. 34a w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) z zakresu ochrony środowiska”.

II. W art. 5 projektu, zmieniającym ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.⁴⁾), w pkt 3:

1) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) w ust. 1 pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,

b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,”;

2) dotychczasowa lit. a zostaje oznaczona jako lit. b i otrzymuje brzmienie:

„b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą udostępniać środki finansowe bankom z przeznaczeniem na udzielanie gwarancji lub poręczeń, kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą również udostępniać środki finansowe spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym z przeznaczeniem na udzielanie kredytów i pożyczek na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym”;

3) lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) ust. 10a otrzymuje brzmienie:

„10a. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą zawierać umowy o udostępnienie środków finansowych, o których mowa w ust. 10, z bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi wybranymi na podstawie określonych przez te fundusze procedur, zapewniających poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz zawarcie umowy z każdym bankiem i spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową spełniającymi obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminacyjne warunki określone w tych procedurach.”;

⁴⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1403, 1495, 1501, 1527, 1579, 1680, 1712, 1815, 2087 i 2166 oraz z 2020 r. poz. 284.

4) dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) ust. 10d i 10e otrzymują brzmienie:

„10d. Do wyboru banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, o których mowa w ust. 10a, nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.

10e. Umowy, o których mowa w ust. 10a, określają w szczególności tryb i terminy przekazywania bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym przez Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze środków finansowych, o których mowa w ust. 10.”.

5) dotychczasowe lit b i c zostają odpowiednio oznaczone odpowiednio jako lit. e i f.”.

III. Po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1543, z późn.zm.) w art. 5 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy BGK, na podstawie odrębnych przepisów lub programów rządowych, jest obowiązany do realizacji zadań polegających na świadczeniu usług wypłat gotówkowych, przez świadczenie takich usług rozumie się również wypłaty gotówkowe realizowane przez inne banki krajowe lub spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe na podstawie umowy zawartej przez BGK odpowiednio z tymi bankami lub spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi.”;

IV. Po art. 6 projektu dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1214, z późn. zm..) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Komisja Nadzoru Finansowego może, na wniosek banku państwowego, wydać zezwolenie na powierzenie kasie dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku:

- 1) udzielenia tej kasie przez bank państwowy gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego rozumianego jako zbiór pojedynczych kredytów, udzielonych przez tę kasę, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji lub poręczeń na określony czas ustala umowa między tą kasą a bankiem państwowym;
- 2) udzielenia poręczenia lub gwarancji portfela należytego wykonania innych zobowiązań rozumianego jako zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu poręczeń lub gwarancji określa umowa między kasą a bankiem państwowym.”

2. Zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego, o którym mowa w ust. 1 ma moc ostatecznej decyzji administracyjnej.”.

Kasa Krajowa pranie jednocześnie wskazać, że konstrukcja prawna kas jako spółdzielni nie może być uznana za barierę dla ich udziału w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”. Zarówno bowiem obecnie obowiązujące, jak i projektowane przepisy nie wykluczają z udziału w Programie banków spółdzielczych, które – tak jak kasy – działają w formie prawnej spółdzielni. Należy też ze szczególną mocą podkreślić, że nie stanowi takiej bariery również ta okoliczność, iż kasy świadczą usługi wyłącznie na rzecz swoich członków. Okoliczność ta mogłaby stanowić taką barierę tylko wówczas, gdyby kasy miały być jedyną

Instytucją, pośredniczącą w składaniu wniosków i udzielającą kredytów na cele określone w Programie. Skoro jednak zgodnie z propozycją Kasy Krajowej kasy miałyby być kolejnymi, obok banków, instytucjami uczestniczącymi w Programie, o jakimkolwiek ograniczeniu dostępności wsparcia udzielanego w ramach Programu nie może być mowy.

Obecna sytuacja, w której członek kasy, posiadający w niej rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy z usługą bankowości elektronicznej, nie może złożyć wniosku o dofinansowanie za pośrednictwem już posiadanej usługi, ale musi założyć nowy rachunek, w banku, po to aby uzyskać taką możliwość, rażąco dyskryminuje członków Kas, zmuszając ich do otwierania dodatkowego rachunku w banku i ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z jego obsługą. Nie tylko istotnie utrudnia to członkom kas korzystanie z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, lecz zdaje się ze swej istoty naruszać zasady prawidłowej konkurencji na rynku usług finansowych.

Przedstawiając powyższe pragnę zapewnić o gotowości Kasy Krajowej do współpracy i udzielania wszelkiej pomocy w trakcie prac nad rządowym projektem ustawy *o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 574) w zakresie propozycji legislacyjnych będących przedmiotem niniejszego wystąpienia.

Łączę wyrazy szacunku,

Rafał Matusiak
PREZES

Załączniki (2)

Do wiadomości:

Pan Michał Kurtyka – Minister Klimatu;

Pan Prof. Maciej Chorowski – Prezes Zarządu NFOŚiGW.

Sopot, dnia 29 maja 2020 r.

L.dz. ZA1/...¹²³.../2020

Pani

Jadwiga Emilewicz

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Rozwoju

Pan Michał Kurtyka

Minister Klimatu

Szanowna Pani Premier,

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z toczącymi się pracami legislacyjnymi nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (UA2), działając na podstawie art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2412, z późn. zm.) Kasa Krajowa pragnie przedstawić co następuje.

W dniu 14 maja br. odbyło się spotkanie Prezydenta RP z Ministrem Klimatu i Prezesem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w trakcie którego poinformowano o inicjatywie ustawodawczej, obejmującej kluczowe zmiany w Programie Czyste Powietrze. Celem tych zmian jest zarówno zwiększenie dostępności instrumentów przewidzianych w Programie, w tym dla osób o niższych dochodach, jak również wprowadzenie uproszczeń i ułatwień w procesie wnioskowania o dofinansowanie.

Jak wynika z informacji opublikowanych m.in. na stronie gov.pl¹, jednym z instrumentów dostępnych w ramach Programu mają być dotacje przeznaczone na częściowe umorzenie kredytu bankowego, udzielanego w celu finansowania kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć związanych z wymianą przestarzałych pieców oraz ociepleniem domów. Wniosek o dotację, dostosowany do specyfiki obrotu bankowego, ma być składany za pośrednictwem banku wraz z wnioskiem o kredyt, umożliwiając dofinansowanie w celu realizacji przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

W związku z powyższym Kasa Krajowa pragnie zwrócić się z prośbą o uwzględnienie w ramach projektowanych rozwiązań legislacyjnych zapewniających możliwość udzielania kredytów z dofinansowaniem także przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, w tym również możliwość składania wniosku o dotację, wraz z wnioskiem o kredyt, za pośrednictwem kas.

¹ <http://www.nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/aktualnosci/art,1574,program-czyste-powietrze-wkracza-w-nowa-faze.html>

Kasa Krajowa zwróciła się do największych spośród zrzeszonych kas z zapytaniem o gotowość z ich strony aktywnego uczestnictwa w Programie „Czyste powietrze” na wypadek gdyby otworzyła się dla nich taka możliwość. Wszystkie zapytane kasy potwierdziły swoje zainteresowanie uczestnictwem w Programie i gotowość promowania założeń i celów Programu, oferowania członkom produktów kredytowych, które mogłyby być udzielane przy wsparciu z Programu oraz udostępnienia możliwości składania wniosków o dofinansowanie za pośrednictwem ich systemów bankowości elektronicznej.

Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe są spółdzielczymi instytucjami finansowymi, ustawowo upoważnionymi do udzielania kredytów, działającymi na zasadzie wzajemności, wyłącznie na rzecz swoich członków, którymi są przede wszystkim osoby fizyczne². Kasy kierują swoją ofertą do osób mniej zamożnych, właśnie tych, do których adresowany jest program „Czyste powietrze”. Zasięg ich działania obejmuje niemal półtora miliona gospodarstw domowych, przy czym – z tej racji, że historycznie kasy powstawały przede wszystkim w dużych zakładach pracy – ich członkowie to przede wszystkim mieszkańcy wysoko uprzemysłowionych miast, w których problem jakości powietrza i emisji gazów cieplarnianych jest szczególnie dotkliwy.

Kasy (z wyłączeniem jedynie tych najmniejszych) udostępniają swoim członkom system bankowości elektronicznej, umożliwiając nie tylko zdalny dostęp do rachunków, prowadzonych przez kasy, lecz także m.in. złożenie wniosku o udzielenie pożyczki. Obecnie za pośrednictwem systemu e-skok największej z kas czyli SKOK im. Franciszka Stefczyka z siedzibą w Gdyni oraz SKOK „Śląsk” w Rudzie Śląskiej możliwe jest już składanie wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego w Programie „Rodzina 500+”; we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają intensywne prace, mające wkrótce doprowadzić do otwarcia takiej możliwości za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej pozostałych kilkunastu kas. Kasy są więc w stanie wypełnić wymaganie, aby możliwe było, wraz ze złożeniem wniosku kredytowego, złożenie wniosku o dofinansowanie za pośrednictwem udostępnianego przez nie systemu bankowości elektronicznej.

Podkreślić należy, że kasy są objęte definicją banku kredytującego w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 11 obowiązującej ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów.

Przepis ten jest wyrazem wyraźnej woli ustawodawcy, aby nie tylko banki, lecz również kasy uczestniczyły w realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych. W tej sytuacji zarówno dążenie do maksymalizacji efektów Programu „Czyste powietrze”, jak również do zapewnienia wszystkim adresatom Programu, w tym także członkom kas, równego i łatwego proceduralnie dostępu do objętych nim środków pomocowych uzasadniają włączenie kas, obok banków, do Programu na równych zasadach jako instytucji kredytujących.

Mając jednocześnie na względzie, że w ostatnim czasie zidentyfikowana została potrzeba uzupełnienia istniejących regulacji dotyczących współpracy kas z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie realizacji programów rządowych³, Kasa Krajowa zwraca się z prośbą o uwzględnienie w ramach procedowanego projektu ustawy następujących propozycji legislacyjnych:

² Członkami kas mogą być także, działające wśród członków, będących osobami fizycznymi, organizacje tzw. trzeciego sektora, takie jak spółdzielnie, związki zawodowe, organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, jednostki kościołów i związków zawodowych, wspólnoty mieszkaniowe. Stanowią one jednak niewielki udział wśród członków Kas.

³ Pismo Banku Gospodarstwa Krajowego z 9 sierpnia 2018 r. DP.0660.2703.2018.MD.

I. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2018 r. poz. 1808, z późn. zm.):

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 7 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) kredyt udzielony przez bank-kredytodawcę będący rezydentem lub przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową - kredytodawcę, będącą rezydentem,”;

2) w art. 7 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) utworzenie przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe linii kredytowych w celu:

a) finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,

b) współfinansowania programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej;”.

II. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1543, z późn.zm.) w art. 5 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy BGK, na podstawie odrębnych przepisów lub programów rządowych, jest obowiązany do realizacji zadań polegających na świadczeniu usług wypłat gotówkowych, przez świadczenie takich usług rozumie się również wypłaty gotówkowe realizowane przez inne banki krajowe lub spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe na podstawie umowy zawartej przez BGK odpowiednio z tymi bankami lub spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi.”.

III. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

"Art. 24a. 1. Komisja Nadzoru Finansowego może, na wniosek banku państwowego, wydać zezwolenie na powierzenie kasie dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku:

1) udzielenia tej kasie przez bank państwowy gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego rozumianego jako zbiór pojedynczych kredytów, udzielonych przez tę kasę, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji lub poręczeń na określony czas ustala umowa między tą kasą a bankiem państwowym;

2) udzielenia poręczenia lub gwarancji portfela należytego wykonania innych zobowiązań rozumianego jako zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu poręczeń lub gwarancji określa umowa między kasą a bankiem państwowym.”

2. Zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego, o którym mowa w ust , 1 ma moc ostatecznej decyzji administracyjnej.

Niezależnie od przedstawionych propozycji legislacyjnych Kasa Krajowa zwraca się z prośbą o takie ukształtowanie projektowanych przepisów, dotyczących współpracy w ramach Programu z

5. W § 16 proponujemy zmianę daty wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia, na datę 1 kwietnia 2019 r. W zawartych i obowiązujących do końca bieżącego roku umowach współpracy z bankami kredytującymi zawarte jest postanowienie obligujące do przesyłania do BGK, w terminie do 31 marca 2019 każdego roku, danych dotyczących studentów, z którymi zostały zawarte umowy kredytu. Przesyłane bazy kredytobiorców są uzgadniane i przenoszone na elektroniczne nośniki danych w ciągu całego pierwszego kwartału. Ponadto należy uwzględnić występowanie korekt w zakresie danych przekazywanych przez banki kredytujące. Zmiana w systemie udzielania kredytów studenckich, w zakresie przyjmowania wniosków w systemie ciągłym (a nie jak dotychczas jednorazowa akcja kredytowa) wraz z jednoczesnym procedowaniem wniosków przyjętych na mocy obowiązujących obecnie przepisów, może skutkować licznymi korektami. Przesunięcie daty rozpoczęcia przyjmowania wniosków na mocy projektowanego rozporządzenia od dnia 1 kwietnia 2019 r. pozwoli zakończyć akcję kredytową, która trwa od 15 lipca 2018 r., jak również pozwoli na zminimalizowanie/uchylenie wątpliwości dotyczących możliwości ubiegania się o kredyt na rok akademicki 2018/2019, a jeśli tak, to z uwzględnieniem jakich stawek progowych (wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie). W związku z powyższym proponujemy następujące brzmienie § 16 projektowanego rozporządzenia:

„§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2019 r.”

6. Możliwość udzielenia przez BGK poręczenia kredytu studenckiego udzielonego przez Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowe (SKOK).

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dopuszcza możliwość udzielania kredytów studenckich przez SKOK. Zgodnie z art. 98 ust. 2 ww. ustawy *kredyt studencki jest udzielany przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, zwane dalej „instytucją kredytującą”, które zawarły z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, zwanym dalej „BGK”, umowę określającą zasady korzystania ze środków Funduszu Kredytów Studenckich.*

W opinii BGK nie jest możliwe, zgodnie z obowiązującymi przepisami, objęcie poręczeniem BGK kredytów studenckich udzielonych przez SKOK. W art. 2 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2022, z późn. zm.) „kredyt” jest zdefiniowany jako *kredyt udzielony przez bank – kredytodawcę będący rezydentem*, a co za tym idzie BGK może udzielić poręczenia spłaty kredytu studenckiego udzielonego wyłącznie przez bank. Również przepisy Prawa bankowego, w szczególności art. 128b, pozwalają na powierzenie dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązań oraz analizy ryzyka wypłaty zobowiązania wyłącznie innemu bankowi. W przypadku poręczenia portfela kredytów studenckich dochodzi do powierzenia przez BGK czynności, o których mowa w art. 128b Prawa bankowego. Również w umowie zawartej przez BGK z Ministrem Finansów nie występuje pojęcie „instytucji kredytującej”, jest mowa wyłącznie o „bankach kredytujących”.

Wobec powyższego BGK nie będzie mógł udzielić poręczenia portfela kredytów studenckich udzielanych przez SKOK-i. Natomiast takie poręczenia będą mogły być udzielane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, co dopuszcza art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2137) i § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), zgodnie z którymi Agencja może udzielać poręczeń spłaty kredytów studenckich udzielonych studentom zamieszkującym na obszarze wsi.

7. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz projektowanym rozporządzeniu nie sprecyzowano od kiedy rozpoczyna się wypłata transz kredytu studenckiego. Zdaniem BGK warto taką informację wprowadzić do rozporządzenia, ponieważ pozwoli to na zachowanie jednakowej procedury wypłaty transz przez instytucje kredytujące. Proponujemy, aby wypłata pierwszej transzy następowała w miesiącu następującym po miesiącu, w którym została zawarta umowa kredytu studenckiego.

Z wypracami
Włocław

WYSLANO

25. 06. 2020

L. dz.

KASA KRAJOWA

L.dz. ZA1/825/2020

Sopot, 24 czerwca 2020 r.

Pan
Michał Kurtyka
Minister Klimatu

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z opublikowaniem na stronie Rządowego Centrum Legislacji projektu z dnia 9 czerwca 2020 r. ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (numer z wykazu UA2; dalej: projekt ustawy, projekt), a także w nawiązaniu do pisma Kasy Krajowej z dnia 29 maja 2020 roku (L.dz. ZA1/723/2020; pismo w załączeniu), działając w oparciu o przepis art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo- kredytowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2412 z późn. zm.,) pragnę przedstawić co następuje.

Projekt ustawy wprowadza m.in. rozwiązania mające na celu usprawnienie działania rządowego programu priorytetowego "Czyste Powietrze". Jak wskazano w Uzasadnieniu, wprowadzenie tych rozwiązań cyt. „może mieć również znaczenie dla innych programów opracowywanych i wdrażanych w NFOŚiGW. NFOŚiGW poszerza bowiem współpracę z sektorem bankowym co oznacza, że częściej kredyty bankowe lub pożyczki mogą być wykorzystywane jako instrumenty wsparcia przedsięwzięć ekologicznych. Ze względu jednak m.in. na art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 2357, z późn. zm.) duża liczba potencjalnych beneficjentów nie mogłaby skorzystać z pożyczki lub kredytu oferowanego przez banki w ramach programów priorytetowych NFOŚiGW. Wprowadzenie instrumentu w postaci gwarancji może zwiększyć ich liczbę. Zakłada się bowiem, że gwarancja udzielana przez BGK usprawni udzielanie kredytów lub pożyczek przez banki, uprości procedury banków ze względu na zmniejszone ryzyko, a także umożliwi udzielenie kredytu lub pożyczki osobom, które mają zdolność kredytową, ale nie posiadają wystarczających zabezpieczeń spłaty kredytu lub pożyczki. (...)”.

Projekt przesądza także możliwość „kaskadowego” udostępniania środków finansowych NFOŚiGW, zakładającego najpierw udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych WFOŚiGW, a następnie udostępnienie tych samych środków przez te fundusze bankom z przeznaczeniem na cele określone w art. 411 ust. 10 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

Kasa Krajowa pragnie podnieść, że pismem z dnia 29 maja br. zwróciła się z prośbą o uwzględnienie, w ramach prac nad projektem ustawy, rozwiązań legislacyjnych zapewniających możliwość udzielania kredytów w ramach Programu „Czyste Powietrze” także przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, w tym również możliwość składania wniosku o dotację, wraz z wnioskiem o kredyt, za pośrednictwem kas, tak aby realizacja Programu nie była zastrzeżona wyłącznie dla banków, lecz aby mogła być prowadzona na równych zasadach także z udziałem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Niestety, rozwiązania zaproponowane w projekcie z dnia 9 czerwca br. uwzględniają udział jedynie banków, pomijając sektor kas.

Kasa Krajowa pragnie ponownie zwrócić się z prośbą o takie ukształtowanie przepisów projektowanej ustawy, aby spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogły uczestniczyć w realizacji Programu „Czyste Powietrze” na równych zasadach z bankami.

Za zasadnością powyższego postulatu przemawiają następujące argumenty:

- 1) Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są na gruncie obowiązującego prawa jednym z dwóch – obok banków – rodzajów instytucji, ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów;
- 2) kasy analogicznie jak banki podlegają nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego;
- 3) kasy są objęte definicją banku kredytującego w rozumieniu obowiązującej ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów („bank kredytujący” oznacza „instytucję finansową ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, udzielającą kredytu na przedsięwzięcie termomodernizacyjne, przedsięwzięcie remontowe lub remont budynku mieszkalnego jednorodzinnego, który spełnia kryteria określone w art. 10 ust. 1”);
- 4) do umów kredytowych zawieranych przez kasy stosuje się odpowiednio przepisy art. 69, 70, 74-78 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe;
- 5) członkami kas są przede wszystkim osoby fizyczne, głównie mniej zamożne, do których adresowany jest program „Czyste powietrze”;
- 6) zasięg działania kas obejmuje niemal półtora miliona gospodarstw domowych;
- 7) kasy oferują swoim członkom dostęp do prowadzonych rachunków za pośrednictwem bankowości elektronicznej;
- 8) na gruncie obowiązujących przepisów wnioski o świadczenia wypłacane w ramach realizacji programów rządowych 500plus¹ oraz 300plus² mogą być składane zarówno za pośrednictwem banków, jak i za pośrednictwem kas;
- 9) największe spośród kas potwierdziły swoje zainteresowanie uczestnictwem w Programie „Czyste Powietrze” i gotowość promowania założeń i celów Programu, oferowania członkom produktów kredytowych, które mogłyby być udzielane przy wsparciu z Programu oraz udostępnienia możliwości składania wniosków o dofinansowanie za pośrednictwem ich systemów bankowości elektronicznej;
- 10) udział kas w Programie „Czyste Powietrze” zapewniłby członkom kas dostęp do objętych nim środków pomocowych na równych zasadach z przewidzianymi w aktualnej wersji projektu dla klientów banków, realizując tym samym konstytucyjną zasadę równości podmiotów oraz przyczyniając się do pełniejszej realizacji Programu.

W związku z powyższym Kasa Krajowa zwraca się z prośbą o rozważenie możliwości uwzględnienia w ramach prac legislacyjnych nad procedowanym projektem ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (UA2) przedstawionych poniżej propozycji legislacyjnych:

- I. **Art. 4 projektu wprowadzający zmiany w ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2020 r. poz. 122, z późn. zm.³) otrzymuje brzmienie:**

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 7 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) kredyt udzielony przez bank-kredytodawcę będący rezydentem lub przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową.”;

¹ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. poz. 1061, z późn. zm.).

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568.

2) w art. 7 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) utworzenie przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe linii kredytowych w celu:

- a) finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,**
- b) współfinansowania programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej;”.**

3) w art. 34a w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) z zakresu ochrony środowiska”.

II. W art. 5 projektu wprowadzającym zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.⁴⁾) w pkt 3:

1) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) w ust. 1 pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,

b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,”;

2) dotychczasowa lit. a zostaje oznaczona jako lit.b i otrzymuje brzmienie:

„b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą udostępniać środki finansowe bankom z przeznaczeniem na udzielanie gwarancji lub poręczeń, kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą również udostępniać środki finansowe spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym z przeznaczeniem na udzielanie kredytów i pożyczek na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym,”;

3) lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) ust. 10a otrzymuje brzmienie:

„10a. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą zawierać umowy o udostępnienie środków finansowych, o których mowa w ust. 10, z bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi wybranymi na podstawie określonych przez te fundusze procedur, zapewniających poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz zawarcie umowy z każdym bankiem i spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową spełniającymi obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminacyjne warunki określone w tych procedurach.”;

4) dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) ust. 10d i 10e otrzymują brzmienie:

„10d. Do wyboru banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, o których mowa w ust. 10a, nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1403, 1495, 1501, 1527, 1579, 1680, 1712, 1815, 2087 i 2166 oraz z 2020 r. poz. 284.

10e. Umowy, o których mowa w ust. 10a, określają w szczególności tryb i terminy przekazywania bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym przez Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze środków finansowych, o których mowa w ust. 10."".

5) dotychczasowe lit b i c zostają odpowiednio oznaczone jako lit e i f.;

III. Po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1543, z późn.zm.) w art. 5 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy BGK, na podstawie odrębnych przepisów lub programów rządowych, jest obowiązany do realizacji zadań polegających na świadczeniu usług wypłat gotówkowych, przez świadczenie takich usług rozumie się również wypłaty gotówkowe realizowane przez inne banki krajowe lub spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe na podstawie umowy zawartej przez BGK odpowiednio z tymi bankami lub spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi.”;

IV. Po art. 7 projektu dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1214, z późn. Zm..) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Komisja Nadzoru Finansowego może, na wniosek banku państwowego, wydać zezwolenie na powierzenie kasie dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku:

- 1) udzielenia tej kasie przez bank państwowy gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego rozumianego jako zbiór pojedynczych kredytów, udzielonych przez tę kasę, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji lub poręczeń na określony czas ustala umowa między tą kasą a bankiem państwowym;
- 2) udzielenia poręczenia lub gwarancji portfela należytego wykonania innych zobowiązań rozumianego jako zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu poręczeń lub gwarancji określa umowa między kasą a bankiem państwowym.”

2. Zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego, o którym mowa w ust. 1 ma moc ostatecznej decyzji administracyjnej.”.

Przedstawiając powyższe pragnę zapewnić Pana Ministra o gotowości Kasy Krajowej do współpracy i udzielania wszelkiej pomocy w trakcie prac dotyczących wnioskowanych zmian, jak również innych przyszłych rozwiązań odnoszących się do działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Łączę wyrazy szacunku,

Rafał Matysia
PREZES